

i Virkeligheden have indtaget i Samlingen 1896—97, have de Herrer begaaet en stor Uret mod Minister Lüttichau, og hvis det er en ny Stilling, de have indtaget nu, medens de tidligere have været med paa Tanken om at bruge en forhøjet Brændevinsafgift til Kompensation, nuvel, saa vil jeg sige, at saa er Sagen saa meget desto værre.

Men naar vi nu altsaa vende os til Toldloven og sige: Hvorledes skulle vi nu søge at faa Toldloven gennemført? saa bliver Spørgsmaalet det: Naar vi nu ikke kunne faa Kompensation ved en forøget Brændevinsafgift, hvor skulle vi da faa den? Det er et Spørgsmaal, som har været rejst tidligere, men jeg har ikke kunnet faa Svar derpaa. Jeg havde ventet at faa Svar derpaa af den ærede Ordfører, da han havde Ordet i Gaar, men det lykkedes jo ikke. Den ærede Ordfører fremdrog forskellige Veje, man kunde gaa i saa Henseende. Om nogle af disse Veje sagde han selv, at de vare Fantasier og vilde Tanker; dem tænker jeg altsaa, vi kunne lade ligge. Saa nævnede han endvidere en Forhøjelse af Arveafgiften. Derved behøver jeg ikke at dvæle videre, thi jeg har tidligere paavist, at hvis man dergennem skulde søge Kompensation for Nedgangen i Toldindtægterne, vilde man komme saa højt med Arveafgiften, at det bliver ganske umuligt at gaa den Vej. Saa er der kun een Ting tilbage — det var det eneste, som har virkelig Realitet —, og det er en Kompensation gennem Indkomst- og Formueskat. Derom vil jeg i dette Øjeblik — jeg kommer senere tilbage dertil — kun sige dette, at denne Vej er det ikke muligt at gaa. Saa nævnede den ærede Ordfører, at saa kunde man jo gaa en helt anden Vej; man kunde søge en Kompensation paa selve Toldloven. Det vil altsaa sige, at Folketinget her vil opgive det Standpunkt med Hensyn til Toldloven, som Tinget hidtil har indtaget. Man vil søge ganske at omforme Toldloven, idet man vil forhandle derom — jeg ved ikke rigtig, hvorledes det skal forstaas, efter hvad der tidligere er passeret, men Meningen maa vel være, at man vil forhandle om en Toldlov, som kun skulde give en mindre Indtægtsnedgang. Det er for mig en meget underlig Tanke, at Frihandelsmændene hernede i dette høje Ting skulde mødes med Beskyttelsesmændenes yderste Fløj i det andet Ting for saa gennem en Forhandling at enes om en Toldlov. Jeg tror ikke, jeg behøver at gaa nærmere

ind paa det Spørgsmaal, om dette virkelig skulde lede til en Realitet. Men noget andet er det, at jeg kunde tænke mig, man sagde som saa: Godt, saa beholde vi den Toldlov, vi have, og alt, hvad vi saa gøre, er, at vi anvende et Beløb af 1½ Mill., som Regeringen jo har sagt den kan taale ukompenseret som Nedgang i Statsindtægterne, til at nedsætte Tolden paa Livsfornødenheder. Jeg ved ikke, om det er denne Tanke, der har været oppe, men hvis den har været oppe, forbavser det mig rigtignok i allerhøjeste Grad. Thi for det første er dette jo ikke en *Toldreform*, det kunne vi dog snart blive enige om. Men dernæst vil jeg sige, at det bliver Dem ganske umuligt, mine Herrer, at gennemføre noget saadant. Ganske vist har Minister Lüttichau i sin Tid udtalt, at han vilde lade en Indtægtsnedgang i Tolden af 1½ Mill. Kr. være ukompenseret, og jeg har sluttet mig til denne Udtalelse under de senere Forhandlinger. Men det har selvfølgelig været Minister Lüttichaus Mening, at det var under Betingelse af, at man virkelig kom til en Toldreform, og i saa Henseende er jeg saa heldig, at jeg kan anføre en Udtalelse af Ordføreren for Folketingsudvalget i Foraaret 1897 ved Toldlovens 2den Behandling. Ordføreren sagde da: „Finansministeren har erklæret sig villig til eventuelt — hvis vi overhovedet kunne komme til en Toldreform — at kunne gaa med til en ukompenseret Nedsættelse af 1½ Mill. Kr.“ Det Tilsagn kunne de Herrer altsaa ikke holde sig til, naar de ville gaa den Vej. Dertil kommer, at det vil, set fra et Regeringsstandpunkt, være uklogt og urigtigt at gaa med til noget saadant som at give en Nedsættelse paa Told paa Livsfornødenheder, naar man ikke derved opnaaede at faa en virkelig Toldreform, som kunde bringe Spørgsmaalet om Toldreformen i det hele til at hvile for Fremtiden, og det er der ikke Tale om, at man kan ved en saadan Ændring i Toldloven. Ogsaa her er jeg saa heldig at kunne henholde mig til en Udtalelse, der faldt fra Ordføreren i Foraaret 1897. Som det vil mindes, var Standpunktet i det høje Ting den Gang saaledes, at man sendte Toldloven i den Vedtagelse, som blev Resultatet af Tingets Afstemning, op til det andet Ting med den udtrykkelige Udtalelse, at nu var man gaaet saa langt, som man kunde gaa — bortset fra de Forbehold, Ministeren havde taget, — og det, man nu vilde, var, at Landstinget skulde tage denne Vedtagelse, som den forelaa. Derom udtalte saa Ordføreren